

Maanomistaja – tutustu vesiensuojelun ja soiden ennallistamisen rahoitusmahdollisuuksiin

Metsätalouden vesiensuojelu

Vesiensuojelu on olennainen osa kestävästä metsätaloudesta ja maankäytöstä. Metsänomistajana voit parantaa lähivesien tilaa metsätalouden vesiensuojeluratkaisuilla, kuten vesistöjen suojavyöhykkeillä ja vesiensuojelurakenteilla. Lisäksi soiden ennallistamisella ja pienvesien kunnostamisella voit saada aikaan laaja-alaisia ympäristö- ja luontohyötyjä.

Tästä esitteestä löydät perustietoa julkisista ja yksityisistä vesiensuojelun ja ennallistamisen rahoitusmahdollisuuksista. Rahoituksen avulla voit paitsi hankkia suoraa taloudellista tukea toimenpiteisiin, myös vähentää vesiin liittyviä riskejä, edistää luonnon monimuotoisuutta sekä toteuttaa ilmastotoimia taloudellisesti kannattavalla tavalla.

Miten voit maanomistajana hyötyä eri rahoitusmahdollisuuksista?

- Taloudellista tukea kustannusten kattamiseen
- Asiantuntijatukea toimien suunnitteluun ja toteutukseen
- Luonnon tilan paraneminen ja puhtaammat vedet
- Mahdollisuus uudenlaisiin ansaintakeinoihin

Esimerkkejä julkisista tuista yksityisille maanomistajille

- **Metka-tuilla** voidaan rahoittaa esimerkiksi suon ennallistamista, vesiensuojelurakenteita ja luonnonhoidon toimia. Rahoituksen myöntää Suomen metsäkeskus.
- **Maatalouden ei-tuotannollisten investointien tuella** voidaan rahoittaa maatalousympäristöjen vesiensuojelutoimia kuten kosteikoita ja kaksitasouomia. Rahoituksen pääasiallinen lähde on Euroopan maaseudun kehittämisrahasto ja sen myöntää Ruokavirasto.
- **Helmi-elinympäristöohjelma** rahoittaa esimerkiksi luonnonarvoiltaan merkittävien soiden ja pienvesien ennallistamista ja suojelua. Helmi-tuen myöntää Elinvoimakeskus. Sopivien kohteiden tunnistus ja hankkeiden toteutus tapahtuu usein Elinvoimakeskuksen aloitteesta.
- **Elinvoimakeskusten vesiensuojelun hankeavustuksilla** rahoitetaan paikallisia vesiensuojelutoimia kuten kosteikkoja, valuma-aluekunnostuksia, pienvesien ennallistamista ja vesistökuormitusta vähentäviä toimia.

Kuinka pääset alkuun?

1. Tunnista maaomaisuudestasi sopiva kohde, jossa vesiensuojelusta tai ennallistamisesta on merkittävä hyöty.
2. Ota yhteys asiantuntijaan soveltuvien rahoituslähteiden, suunnittelutarpeiden ja tukitasojen hahmottamiseksi.
3. Koosta tarvittavat lähtötiedot, tee alustava toimenpidesuunnitelma tai hanki suunnittelu palveluna.
4. Tutustu rahoituksen hakukäytäntöihin ja hae rahoitusta ennen töiden aloittamista.

Esimerkkejä yksityisistä rahoitusmahdollisuuksista

- **John Nurmisen säätiö** – Säätiön rahoittamissa hankkeissa tehdään konkreettista työtä Itämeren hyväksi. JNS rahoittaa muun muassa maatalouden ja metsätalouden vesistökuormituksen vähentämiseen tähtääviä hankkeita.
- **Yritysten vastuullisuusrahoitus** – Yritykset toteuttavat entistä enemmän erilaisia luontoon ja vesiin liittyviä hankkeita osana vastuullisuustavoitteidensa toteuttamista. Maanomistaja voi toimia yritysten kumppanina ja saada yritykseltä rahoitusta vesiensuojelun ja ennallistamisen toimenpiteisiin.
- **Vesiensuojeluyhdistykset** – Yhdistysten toiminnan tarkoituksena on edistää vesien- ja ympäristönsuojelua. Alueelliset vesiensuojeluyhdistykset tarjoavat maanomistajille neuvontaa ja osallistuvat vesiensuojelun hankeyhteistyöhön.

Uudet ja kehittyvät rahoitusmahdollisuudet

- **Luonnonarvokaupassa** yritykset, kunnat tai muut toimijat voivat ostaa luonnonarvoja, joita maanomistaja tuottaa esimerkiksi ennallistamalla suon tai puron. Luonnonarvojen myynti on maanomistajalle uudenlainen ansaintakeino ja tapa rahoittaa luonnon tilaa parantavia toimia. Ostajille luonnonarvokauppa on keino toteuttaa vapaaehtoisia luontotekoja tai hyvittää aiheuttamiaan luontohaittoja.
- **Vapaaehtoiset hiilimarkkinat** voivat tarjota maanomistajalle mahdollisuuden ansaita hiiltä sitomalla ja varastoimalla. Esimerkiksi ojitettujen soiden ennallistaminen tuottaa ilmastohyötyjä, jotka voidaan yksiköidä ja myydä hiili kaupan kautta. Markkinalta tuleva raha toimii tällöin ennallistamistoimien rahoituslähteenä.

Kuinka pääset alkuun?

1. Tunnista maaomaisuudestasi sopiva kohde, jossa vesiensuojelusta tai ennallistamisesta on merkittävä hyöty.
2. Selvitä alueellasi käynnissä olevat hankkeet ja toimijat, jotka toteuttavat hankkeita alueellasi.
3. Ole yhteydessä hankevetäjään, kerro kohteestasi ja tiedustele mahdollisuuksia toimenpiteiden rahoitukseen.
4. Laadi suunnitelma yhteistyössä hankevetäjän tai rahoittajan kanssa ja tee sopimus toimenpiteiden toteuttamisesta.

Lisätietoja

- Lue lisää vesiensuojelun ja ennallistamisen rahoitusmahdollisuuksista *Valtavirta – Vesiensuojelu helpoksi maanomistajalle* -hankkeessa laaditusta selvityksestä: tapio.fi/projektiit/valtavirta#rahoitus
- Tutustu luonnonarvokaupan mahdollisuuksiin yksityisille maanomistajille Tapion sivustolla: tapio.fi/luonnonarvokauppa
- Elinvoimakatuksen, ympäristöministeriön, maa- ja metsätalousministeriö sekä Suomen ympäristökeskuksen toteuttama rahatpintaan.fi-sivusto koostaa tietoa vesistöjen kunnostamiseen ja ylläpitoon tarjolla olevista rahoitusmahdollisuuksista.
- Yksityisille metsänomistajille tarkoitettuista Metka-tuista löytyy tietoa Suomen metsäkeskuksen sivustolta: www.metsakeskus.fi/fi/metsatalouden-tuet/metka-tuet
- Hiilipörssin kautta maanomistaja voi tarjota suonsa ennallistettavaksi ja saada korvauksen kohteen ennallistamisesta ja suojelusta. Lisää tietoa Hiilipörssin sivuilta hiiliporssi.fi